

Itä- ja Pohjois-Suomen maakunnat
Suurin osa Suomea

Kannanotto 19.12.2024

Aluelähtöisen kehittämisen periaate turvattava EU:n monivuotisessa rahoitusmallissa

Euroopan komissio valmistautuu antamaan esityksen uudeksi monivuotiseksi rahoituskehikseksi keväällä 2025. Komission budjettipääosaston alustavien suunnitelmien mukaan monivuotista budjettikehystä uudistetaan radikaalisti ja siten, että budjetissa olisi neljä päämomenttia: kansalliset kirjekuoret, kilpailukykyrahasto, strateginen ulkosuhteiden rahasto ja hallintokulut.

Kansallisissa kirjekuorissa komission tavoitteena on siirtyä nykyisestä, yli 500 rahoitusohjelmaa käsittävästä rahoituskokonaisuudesta malliin, jossa rahoitusohjelmia olisi 27. Eli yksi suunnitelma jäsenmaata kohden, sisältäen kaikki kansallisesti allokoitavat rahastot. Lisäksi tulisi yksi Interreg-ohjelma koko Eurooppaan. Muutosten tavoitteena on hallinnon yksinkertaistaminen.

Euroopan alueet ovat laajasti olleet huolissaan kehityksestä, joka uhkaa vaarantaa aluelähtöisen alue- ja rakennepolitiikan periaatteet.

Itä- ja Pohjois-Suomen neuvottelukunta pitää hyvänä, että EU kehittää ja uudistaa rahoitusmalleja. Sen sijaan neuvottelukunta ei pidä hyvänä kehitystä, jossa koheesipolitiikan toimeenpanon ja rahoituksen toimivalta sekä poliittinen harkinta keskittyy entistä enemmän kansallisille hallituksille. Tämän seurauksena alueellinen ja paikallinen demokratia sekä päätöksenteko heikkenevät.

Harva asutus ja alueelliset erityispiirteet huomioitava

Koheesipolitiikan tavoitteena on tasata jäsenvaltioiden keskinäisiä ja Euroopan unionin jäsenmaiden sisäisiä alueellisia kehityseroja. Koheesipolitiikan avulla on mahdollista edistää alueiden strategista kilpailukykyä, kokonaisturvallisuutta, vihreää siirtymää sekä bio- ja kiertotaloutta.

Itä- ja Pohjois-Suomen erityisolosuhteet, kuten pitkät välimatkat, kylmä ilmasto ja harva asutus, tulee huomioida myös tulevaisuudessa. Harva asutus -kriteeri on keskeinen koko Suomen koheesipolitiikan saannon kartuttajana.

Itä- ja Pohjois-Suomen neuvottelukunta pitää erittäin tärkeänä, että pohjoisen harvan asutuksen rahoituskriteeri ja sen myötä liittymissopimukseen liittyvä Itä- ja Pohjois-Suomen erityisasema säilyy myös tulevilla ohjelmärahoituskaudella.

Pohjoisen merkitys korostuu, Itäisen Suomen raja-alueille erilliskorjaus

EU:n itäisten raja-alueiden asema vallitsevassa geopolittisessä tilanteessa tulee huomioida koko EU:n kannalta tärkeänä erilliskorjauksena tulevassa komission toimintaohjelmassa ja rahoituskehiksessä. Tämä ei saa kuitenkaan heikentää muuta Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntien koheesiorahoituksen saantoa.

Pohjoisen Suomen geostrategisen muutoksen monialaiset vaikutukset tulee ottaa huomioon erityisesti kokonaisturvallisuuden, huoltovarmuuden, saavutettavuuden ja pohjoismaisen yhteistyön näkökulmista.

Itä- ja Pohjois-Suomen maakunnat
Suurin osa Suomea

Kannanotto 19.12.2024

Itä- ja Pohjois-Suomen neuvottelukunta pitää tärkeänä, että Itäisen Suomen raja-alueelle saadaan erillISRatkaisu ja Pohjoisen Suomen geostrategisten muutosten vaikutukset otetaan huomioon EU:n ja kansallisessa päätöksenteossa.

Itäisen Suomen ja Pohjoisen Suomen ohjelmien toimenpiteet viipymättä käyntiin

Itäisen Suomen ja Pohjoisen Suomen ohjelmien avulla pyritään mm. edistämään alueiden taloudellista kasvua, alueellista elinvoimaa, investointien vauhdittamista, osaamisen kehittämistä ja työvoiman saatavuutta. Lisäksi ohjelman toimenpiteillä edistetään huoltovarmuutta.

Itä- ja Pohjois-Suomen neuvottelukunta edellyttää ohjelmissa hyväksytyjen toimenpiteiden nopeaa käynnistämistä ja toteuttamista ohjelmissa esitetyllä tavalla.

ITÄ- JA POHJOIS-SUOMEN NEUVOTTELUKUNNAN PUOLESTA

Helsingissä 19.12.2024

Jyrki Kaiponen
maakuntajohtaja, Keski-Pohjanmaa

Pentti Mäkinen
maakuntajohtaja, Etelä-Savo

Riikka Pirkkalainen
maakuntajohtaja, Kainuu

Hannu Takkula
vs. maakuntajohtaja, Lappi

Markus Hirvonen
maakuntajohtaja, Pohjois-Karjala

Tytti Määttä
maakuntajohtaja, Pohjois-Savo

Jussi Rämetsä
maakuntajohtaja, Pohjois-Pohjanmaa